

TVW
HAH02629

Oslo, 10. oktober 2008

Utenriksdepartementet
Postboks 8114 Dep.
0032 OSLO

Deres ref.

Vår ref.

/

Søknad om såkornmidler til oppstart av "Senter for nordområdelogistikk"

"Global Maritime Knowledge Hub", et samarbeidsprosjekt mellom Oslo Maritime Nettverk og Norges Rederiforbund, er et forskningsinitiativ fra den norske maritime næringen. Næringen gir gaveprofessorater til utvalgte utdannings- og forskningsinstitusjoner for å forske på tema innen det maritime. Formålet med initiativet er å øke forskning og utdanningsrelaterte aktiviteter rundt det maritime og utnytte de synergiene som ligger mellom teknologiske og økonomiske fagdisipliner.

Gjennom sitt engasjement i "Global Maritime Knowledge Hub" har Tschudi Shipping Company tatt initiativet til å utviklet et prosjekt for å utvikle kunnskap om logistikk, industriell utvikling og næringslivsmuligheter i nordområdene. Nordområdesentret ved Høgskolen i Bodø og BI Shipping er i prosjektets innledende fase de akademiske partnerne til Tschudi Shipping Company. Prosjektet skal bidra til at kunnskapsmiljøer fra ulike institusjoner i Norge og Russland, både innenfor academia og næringslivet, samhandler for å utvikle ny kunnskap. Det er vesentlig at denne kunnskapsutviklingen skjer i nært samarbeid mellom bedriftene og forskningsmiljøene, og at den kunnskapen som utvikles på den måten kan bidra for å øke grunnlaget for verdiskapningen i Nord. Prosjektets mål er å etablere et senter i Kirkenes som skal koordinere denne virksomheten. Senterets oppgave skal, i tillegg til forskning, være å drive kursvirksomhet, utdanningstilbud og kompetansehevingsrelatert aktivitet i Øst Finnmark for lokalt rekrutterte deltakere og deltakere fra andre steder i Norge og utlandet som derved får førstehåndskunnskap om regionen, inklusive Nordvest Russland.

Tschudi Shipping Company har bidratt med 6 millioner over en femårsperiode til etablering av sentret, og disse midlene vil i hovedsak gå til finansiering av akademisk personale som skal forske og undervise ved sentret. Nordområdesentret ved Høgskolen i Bodø og BI Shipping vil bidra med faglige ressurser og doktorgradsstipendiater, i tillegg til administrative ressurser. For å sikre en langsiktig og bærekraftig kunnskapsutvikling og særlig rettet mot samhandlingen mellom Norge og Russland og det øvrige nordområdet, vil det være vesentlig at norske myndigheter tilknyttet Nordområdesatsingen bidrar med 6 millioner kroner til prosjektets etablering og implementering over samme tidsperiode..

Vedlagte prosjektskisse inneholder detaljer om prosjektet og budsjett.

Håper på positivt svar.

Med hilsen
NORGES REDERIFORBUND

Tine Viveka Westerberg

Vedlegg

Kunnskap om logistikk, industriell utvikling og næringslivsmuligheter i nordområdene.

Innledning

Det gjøres i dag, og det vil i de nærmeste årene bli gjort, omfattende investeringer i næringsliv og infrastruktur i Nord. Dette skjer innen olje- og gass næringen, i maritime næringer, innen bergverk og mineral industri og innen mange andre næringer. Med den utviklingen i næringsvirksomhet som skjer og vil videreutvikles i nordområdene, er det av vesentlig betydning at bedriftene, myndighetene og relevante fagmiljøer samvirker på en koordinert måte for at relevant kunnskap og kompetanse kan bidra til økt verdiskaping og ønsket utvikling. Mange av næringslivets muligheter i nordområdene er knyttet til en bærekraftig utnyttelse av naturressursene. En forutsetning for å kunne nyttiggjøre seg disse er at de er tilgjengelige og kan blir transportert på en økonomisk og sikker måte. Logistikken knyttet til utviklingen av ressursene og relaterte næringslivsaktiviteter vil berøre flere nasjoner i nordområdene, spesielt Norge og Russland.

Mens mange bedrifter har sett mulighetene for produksjon og verdiskaping i Nord, er det få forskningsmiljøer som har fokusert på dette og de krav som vil stilles til den tilknyttede logistikken. Det er derfor viktig å få til et reelt samarbeid mellom bedrifter, myndigheter og utdannings- og forskningsmiljøer for å utvikle ny kunnskap om så vel logistikk og infrastruktur i nordområdene som forutsetninger for samarbeid for industriell utvikling og næringslivsvirksomhet på tvers av grensene.

Logistikk og infrastrukturutfordringene er mange i nordområdene; mangel på infrastruktur, dårlig utbygde transportsystemer mellom landene, de fysiske avstandene og klimaforholdene representerer noen av disse. I utviklingen av infrastruktur og logistikk systemer må det bygges på nasjonenes og næringslivets kunnskap. Industriell utvikling i nordområdene som bidrar til bærende næringslivssamarbeid mellom Norge og Russland, må bygge på kunnskap som baserer seg på gjensidighet og utnyttelse av synergier. Anvendelse og videreutvikling av den kunnskap som så vel bedrifter som nasjonale og regionale myndigheter og institusjoner i landene har, er derfor avgjørende for å få til en utvikling som ivaretar ulike interesser. Det finnes lite kunnskap om dette som bygger på systematisk forskning. Det er derfor vesentlig å utvikle ny kunnskap om næringslivsdynamikken i nordområdene, om hvordan markedene og markedsaktørene der fungerer, om likheter og forskjeller mellom hvordan bedriftene arbeider, om industriell og næringslivslovgivning, om hvordan ulike samfunnsinstitusjoner arbeider i tilknytning til bedriftene og næringslivsutviklingen, og om internasjonale forutsetninger og forpliktelser som er viktige for næringslivssamarbeid i nordområdene. Prosjektet vil ha hovedfokus mot transport og logistikk, samt den tilknyttede infrastrukturen.

Global maritime knowledge hub

Global maritime knowledge hub er et forskningsinitiativ fra den norske maritime næringen. Næringen gir gaveprofessorater til utvalgte utdannings- og forskningsinstitusjoner for å forske på tema innen det maritime. Formålet med initiativet er å øke forskning og utdanningsrelaterte aktiviteter rundt det maritime og utnytte de synergiene som ligger mellom teknologisk og økonomiske fagdisipliner. Per i dag er det gitt 10 gaveprofessorater til ulike institusjoner og det er et mål å ha 20 slike professorater tilknyttet huben. Dette initiativet åpner for utstrakt bruk av offentlige og private samarbeidsmodeller (OPS) og initiativer, strukturer og ordninger. Dette gjelder både for finansiering og innspill til forskning og utdanning.

For å etablere sentret og starte arbeidet vil Tschudi Shipping Company, som har vært initiativtaker og pådriver for denne kunnskapsutviklingen, finansiere et professorat (som hvis

hensiktsmessig kan deles på flere personer og institusjoner). Tschudi Shipping har en omfattende virksomhet for å skape verdier i Nord og som strekker seg langt videre enn det som normalt forbindes med shipping. Blant annet gjelder dette oppbyggingen og utviklingen av gruvevirksomheten i Sydvaranger AS og videreutviklingen av havne og logistikkvirksomheten i Kirkenes. Tschudi Shipping Company ønsker å bidra til at det utvikles et nytt kunnskapsmiljø innen prosjektets fokusområde. Dette kan bare skje over tid og Tschudi Shipping Company går derfor inn i prosjektet med et gaveprofessorat over fem år. Totalbeløpet for dette er 6 millioner for perioden 2009 – 2013.

Prosjektets formål

Formålet med dette prosjektet er å utvikle kunnskap om logistikk, industriell utvikling og næringslivsmuligheter i nordområdene. Prosjektet skal bidra til at kunnskapsmiljøer fra ulike institusjoner i Norge og Russland, både innenfor academia og næringslivet, samhandler for å utvikle ny kunnskap. Det er vesentlig at denne kunnskapsutviklingen skjer i nært samarbeid mellom bedriftene og forskningsmiljøene, og at den kunnskapen som utvikles på den måten kan bidra for å øke grunnlaget for verdiskapningen i Nord. Prosjektets mål er på sikt å etablere et senter i Kirkenes som skal koordinere denne virksomheten på sikt. For at så skal skje har man lært av satsningen på Barentsinstituttet at det er nødvendig å ha en kritisk masse for å være levedyktig. Det er derfor prosjektets mål å koordinere eksisterende institusjoners arbeid for å ende opp med en samlokalisering av utdanningsmiljøene sentralt i Kirkenes. Senterets oppgave skal, i tillegg til forskning, være å drive kursvirksomhet, utdanningstilbud og kompetansehevingsrelatert aktivitet i Øst Finnmark for lokalt rekrutterte deltakere og deltakere fra andre steder i Norge og utlander som derved får førstehåndskunnskap om regionen inklusive Nordvest Russland.

Prosjektdeltagerne

Dette prosjektet har til hensikt å bidra til utvikling av den ovenfor nevnte type ny kunnskap. Prosjektet vil bygges opp på en slik måte at kunnskapsutviklingen er dynamisk, relevant og bærekraftig. Dette innebærer blant annet at prosjektet organiseres som et nettverksprosjekt mellom næringslivet og utdannings- og forskningsinstitusjoner, og at prosjektet bygges opp slik at kunnskapsutviklingen vil fortsette også ut over prosjektperioden.

I prosjektet er det ønskelig og viktig å få med seg de bedrifter, institusjoner og miljøer som i dag har den fremste kunnskapen om næringslivsmuligheter av denne typen i nordområdene og i samhandlingen mellom Norge og Russland. Prosjektet vil derfor organiseres som et nettverk hvor relevante miljøer arbeider i nær dialog og koordinert. Fagmiljøene i Bodø og ved BI vil i en oppstartfase være de bærende aktørene, men på sikt skal flere fagmiljøer inkluderes. Det er en målsetning at prosjektene skal organiseres interdisiplinært slik at ulike fagkompetanser fra kunnskapsinstitusjonene og næringslivet, helst på tvers av grensene, må samarbeide for å produsere ny og anvendelig kunnskap

Prosjektet vil i utgangspunktet bestå av to likestilte institusjoner:

- Handelshøgskolen i Bodø (HHB) har i 18 år arbeidet med utdanning og forskning sammen med russiske institusjoner i bl.a. Murmansk, Arkhangelsk, St.Petersburg og Moskva. I en årrekke har HHB gjennomført et omskoleringsprogram for russiske offiserer i Murmansk, har utviklet mange masterprogrammer sammen med russiske institusjoner, gjennomfører lederopplæring for Russlands største oljeselskap, Rosneft, og har hatt og har omfattende samarbeid om forskning og doktorgradsstudier med russiske universitet. Mer enn 2300 studenter har deltatt i utdanningsprogrammer i Russland. HHB arbeider også nært sammen med norsk og russisk næringsliv og

myndighetene i begge land om utvikling av kunnskap tilknyttet næringslivssamarbeid mellom Norge og Russland. Dette resulterte i 2007 i etableringen av Nordområdesenteret ved høgsolen.

- Handelshøgsolen BI ved BI Shipping overtok i 2000 Shippingakademiet fra Norges Rederiforbund og har siden den gangen tilbudt et introduksjonskurs i Shipping og et diplomakurs i shipping. Høsten 2007 vedtok BI og satse mer strategisk på shipping og ansatte i januar 2008 en direktør for shippingsatsningen. Dette har resultert i utviklingen av en bachelorspesialisering i shipping og en Executive MBA Offshore, Shipping and Finance. Det jobbes også med utviklingen av en Master of Shipping i samarbeid med NTNU.
- Videre er det vesentlig at relevante institusjoner og miljøer i Nord-Norge er vurderes som mulige deltakere i prosjektet, ikke minst på grunn av erfaringen med Barentssamarbeidet og det Arktiske samarbeidet. I tillegg vil nærheten til Russland og Barentshavet, og den geopolitiske nærheten til USA og Canada være vesentlig å samle erfaringene fra. Dette gjelder både bedrifter som har erfaring fra samarbeid med Russland og kunnskapsinstitusjoner som Høgsolen i Tromsø (nautikk), Høgsolen i Finnmark (russisk språk), Høgsolen i Harstad (logistikk), Samisk høgsolen, Barentssekretariatet, Kirkenes Kompetansesenter, Campus Kirkenes og Barentsinstituttet. Prosjektet vil også kunne knytte til seg andre relevante miljøer både i næringslivet og innen forskning og utdanning for eksemplet; Marintek, Barents Education Network, University of the Arctic, Frithjof Nansen Instituttet og OceanFutures kartproduksjon for polare områder og ressurser.
- Det er viktig at prosjektet også forankres i relevante russiske kunnskapsinstitusjoner og Murmansk State Technical University, Baltic State Technical University i St. Petersburg og MGIMO i Moskva er i den sammenheng naturlige institusjoner.
- Norske og russiske bedrifter som arbeider med næringslivsvirksomhet som er knyttet til prosjektområdet vil også inviteres og motiveres til å delta i prosjektet, For eksempel oljerelaterte bedrifter som for eksempel ENI og StatoilHydro. I tillegg er det norske subsea- og offshore service miljøene interessert i å være med samt enkelte rederier.

Prosjektkoordinering

Nordområdesenteret ved Høgsolen i Bodø vil i utgangspunktet ha prosjektadministratorfunksjonen.

Prosjektet bygges opp med professorater og vitenskapelige medarbeidere, i hel- og deltidsstillinger som vil være tilknyttet de ulike fagmiljøene, både i Norge og Russland.

Kunnskapsutviklingen i prosjektet vil skje gjennom forskning og utviklingsarbeid som gjøres i samarbeid mellom deltakerne i prosjektet. For å sikre bærekraften i prosjektet forutsettes det at det knyttes master- og doktorgradstudenter til prosjektet. Det er vesentlig at den kunnskapen som utvikles videreformidles, og det legges opp til at dette skjer gjennom seminarer mellom næringslivet og forskings- og utdanningsinstitusjonene, gjennom utdanning ved de deltakende institusjonene, ved artikler og publikasjoner og ved konferanser og workshops rettet mot relevant næringsliv og med deltakelse fra forskningsmiljøene. Prosjektet skal også ha fokus på språkkunnskap og områdestudier og synergien mellom ulike fagområder.

Finansiering

Prosjektet har planlagt oppstart i 2009, men prosjektets utviklingsfase er allerede i gang. Prosjektet vil i første fase gå over en fem års periode. Prosjektet søkes finansieres gjennom samarbeid mellom aktører i det private næringsliv og det offentlige. Tschudi Shipping Company har allerede bidratt med 6 millioner til prosjektet. For å sikre en langsiktig og bærekraftig kunnskapsutvikling og særlig rettet mot samhandlingen mellom Norge og Russland og det øvrige nordområdet, vil det være vesentlig at norske myndigheter tilknyttet Nordområdesatsingen bidrar med 6 millioner kroner til prosjektets etablering og implementering over samme tidsperiode.

Dette budsjettet er for hele perioden 2009 - 2013. En betydelig del av de totale utgiftene vil være knyttet til aktiviteter (forskning, utdanning, formidling) som skjer i relasjon til Russland og til utvikling næringslivssamarbeid mellom Norge og Russland.

BUDSJETT 2009 - 2013	2009	totalt
Professorat	1.200.000	6.000.000
Prosjektledelse, 1/2 administrativ stilling (koordinering av rekruttering, markedsføring, faglig arbeid, utarbeidelse av søknader)	300.000	1.500.000
OceanFutures kartproduksjonsprosjekt	300.000	300.000
Lønn 2 stipendiatstillinger med overhead og reisemidler (satser fra NFR)	1.200.000	6.000.000
Reisemidler	200.000	1.000.000
Kursutvikling	100.000	500.000
Utviklingskostnader i Russland	200.000	1.000.000
Stipendmidler til studenter (5 studenter i 10 måneder, Lånekassens satser)	450.000	2.250.000
Utvikling av hjemmesider og grafisk profil	100.000	100.000
Seminar og konferanser	200.000	1.000.000
Totale kostnader	4.250.000	19.650.000

Det arbeides for at andre næringslivsaktører bidrar finansielt til utviklingen av prosjektet. Det er et mål å skaffe flere professorater og doktorgradsstudenter til senteret, og disse vil være finansiert fra næringslivet, i tillegg til at næringslivet vil bidra med sine fagfolk i professor II stillinger som skal bidra til kunnskapsutviklingen på sentret.

Tine Viveka Westerberg
Sekretariat, kompetansehøen
Norges Rederiforbund
Oslo, 10. oktober 2008